

Friheten att yttra sig på Internet säkras

Av MICHAEL NORDVALL
michael.nordvall@avisen.com

Med förra veckans friande dom mot företagaren Börje Ramsbro gav Högsta domstolen en tydlig signal till oss andra: yttrandefrihet råder även på Internet.

Internet har snabbt blivit en kanal för det mesta – inte minst ett forum för dem som vill föra fram åsikter de inte tycker får det utrymme de förtjänar i traditionella medier.

Målet mot Börje Ramsbro har rötter i bankkrisen i början av 1990-talet, då företagaren Ramsbro enligt egen utsago blev bestulen på sina företag av bankerna. Han och två andra företagare startade Stiftelsen mot Nordbanken, numera Bankrättsföreningen, som 1997 satte upp en hemsida för att sprida information om bankernas agerande i samband med bankkrisen, för att nå andra drabbade, för att provocera och väcka debatt.

Stundtals har ordvalet varit hårt, många personer har namngivits som ansvariga, vilket väckt både positiva och negativa reaktioner.

Mest illa vid sig tog den företagare som övertagit Ramsbros företag och några av de bankchefer som utpekats som huvudansvariga. De anmälde Ramsbro för brott mot datalagen och fick honom dömd i Stockholms tingsrätt för att utan tillstånd ha fört ett dataregister.

När målet överklagades till Svea hovrätt hade datalagen ersatts av Pul, personuppgiftslagen, och Ramsbros dömdes nu till böter för att utan tillstånd ha namngivit personer på sin hemsida. Det hjälpte inte att Ramsbro åberopade det undantag i Pul som tillåter namnpublicering för "journalistisk verksamhet".

Just det blev däremot av-

Företagaren Börje Ramsbro har friats av Högsta domstolen, i ett mål som vidgar gränserna för vad som får sägas och skrivas på Internet.

Foto: PRESSENS BILD

görande när Rambros förra veckan friades i Högsta domstolen, som i domslutet skriver att webbsidans syfte väl faller inom ramen för ett journalistiskt ändamål "att informera, utöva kritik och väcka debatt om samhällsfrågor av betydelse för allmänheten".

"Att elektroniskt eller på annat sätt publicerade texter som innehåller kränkande eller nedvärderande uppgifter eller omdömen innebär emellertid inte i sig att det inte är fråga om journalistiska ändamål. Tvärtom får sådant anses utgöra ett normalt inslag inom ramen för en kritiskt samhällsdebatt", skriver Högsta domstolen och påpekar att Europadomstolen framhållit att yttrandefriheten även innefattar rätten att framföra information som kränker, chockerar eller stör.

Det är tunga formuleringar. Högsta domstolen slår fast två saker. Dels att Pul-undantaget för "journalistiska ändamål" inte bara gäller yrkesverksamma journalister utan ska tolkas generöst. Det kan gälla vem som helst som använder nätet för att

berätta eller debattera.

Dels slår Högsta domstolen fast att framförandet får ske inom ungefär lika vida ramar som i etablerade medier, med namnsnämmande i debatt, satir och så vidare.

Högsta domstolen poängterar att de, inom ramen för personuppgiftslagen, inte kan ta ställning till om de publicerade uppgifterna kan betraktas som förtal. Det är en helt annan fråga – sådant kan också föreligga i traditionella medier om uppgifterna är alltför grova eller felaktiga och om syftet bedöms vara att skada den utpekade.

Och det är väl tveksamt om Nordbanken vill börja om och kräva att rätten ska bedöma hur de skötte sig i bankkrisens efterdyningar, och vad som är sant och falskt i Bankrättsföreningens kritik.

Tillsammans med förslaget att hemsidor ska kunna förses med ansvarig utgivare precis som vanliga tidningar har beslutet banat väg för en normalisering av lagstift-

ningen kring Internet. Och som internetexperten Mikael Pawlo skriver i en krönika: "Högsta domstolens avgörande är en seger för yttrandefriheten och garant för den fria åsiktspridningen på nätet."

Som han också påpekar gör domen det än mer motiverat att ändra både personuppgiftslagen och det bakomliggande EU-direktivet.

I stället för att som idag förbjuda namnpublicering på Internet, men medge det samma enligt vissa undantag, vore det vettigare att införa en "missbruksmodell". I en sådan är all användning av namn normalt tillåten. Undantagen – de fall där man anser att skyddet för den personliga integriteten ska väga tyngre – listas då i en "förbudskatalog". Då kunde vi få en lag som var begriplig för både privatpersoner och myndigheter.

www.bankrattsforeningen.org.se
www.pul.nu